

پیشنیاری ئینتەرناسیونالیستی

تیکرای ئەو پیشنیاره ئینتەرناسیونالیستی بەی که له کۆبوونەوهی مانگی شوباتی سالی 1986دا له ئۆرگۆای پیک هات.

بۆ هەموو ئەو گروپ و تیکۆشەرانی که خەبات ئەکەن لەپیناوی شوێشی جیهانی پرۆلیتاریادا

له 22 و 23 ی شوباتی 1986 دا، گروپیک له تیکۆشەران (بەتایبەتی له ئەرجهتین و ئۆرگۆای) کۆبوونەوهیەکیان پیک هینا، بەمەبەستی ووتووێژ کردن لەسەر باری ئیستای جیهان و ئەرکهکانی پرۆلیتاریای شوێشگی. کۆتایی ئەو کۆبوونەوهیە بەوه هات که بە رووی هیژی بۆرجوازی جیهانی دژی پرۆلیتاریا، بەرووی باری ئەمرووی بێ هیژی شوێش دا، بەرووی پرژ و بلاوی و لیک داڕپانی وورده هیژی چینهاتی شوێش . . پۆیستە بەکیتی و کۆمۆنیستی خەبات پیش بجزیت، بەمەبەستی زال بوون بەسەر ئەو کەم و کورپی و بێ هیژیەدا، له رپگی بەرپەرچدانەوهی سیکتاریزم و مۆرکی نەتەوهی، که کاریگەری زالیان هەبە لەسەر تێروانی خەباتی نۆنەتەواپەتی. وهك هەولیک بۆ ئەم مەبەستە، ئەو هاوڕین یانەکی که بەشداربوون لەم کۆبوونەوهیەدا هەلوێستی خۆیان لەرپگی ئەم پیشنیاره نۆنەتەوهی بەوه ئەخەنە روو:

هەندێ لەپیش چاوگرتن و بنەمای پۆیست

لەوانەبە دەست پیشخەریەکی لەم چەشنە بە غەریب وەرگەرت، که "لەم جیگایەوه" کۆمەلن هاوڕین، بان گروپی نەناسراو، دین و بانگەوازی، بان پیشنیاریکی، لەم چەشنە ئاراستەیی هەموو ئەوانە ئەکەن که له زۆر جیگای تری جیهان دا بە توانایەکی ئاراددەبەك بەهیز تر، بان پیشکەوتوو تر لەرووی رووشنی هەلوێستدا ئالای نۆنەتەواپەتی پرۆلیتاریا و شوێشی جیهانی پرۆلیتاریان بەئاشکرا بەرزکردۆتەوه.

بەلام له راستی دا ئەم بانگەوازه، نە بانگێشە "ئەم جیگایە" یە، و نە هەلوێستیکی "کۆتوپرە"، بەلکو بانگەوازی بەردەوامی هەموو کۆمەلێکی شوێشگییە که تێ ئەکۆشیت ئەو دیواره پڕوخینیت که سەرماپە هەلی چنیوه، که بوونی بێ هیژی خۆیان ئەبینن لەرووی ئەو داپلۆسین و پەلامارانەکی که بۆرجوازیەت بەك بەدوای بەکدا رووبەرۆوی پرۆلیتاریای ئەکاتەوه. بانگەوازی ئەوانەبە که چ لەسەردەمی شوێشگیی دا و چ لەسەردەمی زالی دژە شوێشگییدا هەست بە دەرتەنجامی ئەو لاوازی و لەبەك داڕپانە ئەکەن، لاوازیەك که تەنبا لەرووی ژمارەوه نی یە، بەلکو لەرووی سیاسیشەوهیە، چونکه ناکریت لەجوارچیەوی نیشتمانی و ناوچەیی دا چارهی ئەو بارو زروفە بکرت که رووبەرۆوی شوێشگییەکان دەپێتەوه.

ئیمە دنیان لەوهی که لەزۆر جیگای تری جیهاندا زۆر گروپ و تیکۆشەری تر له هەلسورانان، یاخود بەرهو پیک هاتن ئەچن، هەرخوا زۆر تیکۆشەری تر له خەباتان بە مەبەستی خو داچرین و دژایەتی کردنی چەپی کلاسیکی، " سالیئیزم"، تروتسکیزم" بەهەموو دەستەو تاقمەکانیەوه، دژایەتی کردنی سیاسەتی ریفۆرمیستی، که پالپشتی بۆرجوازیەتە له

چاره سهرکردنی كيشه كانی دا، دژايه تی كردنی ئەو ههلوپستەى كه تی ئەكوشیت بۆ گۆرینی شیوهی فرمان پهلوی سهرهوتی بۆرجوازیهت، یان پشتی بهری نیشتمانی ئەگریت له جهنگه كاندا، ئەو خهباتگیزانهی كه تی ئەكوشن بۆ پیک هینان و پيشخستنی سیاسهتیک كه دژه به ههموو گروپه بۆرجوازیهكان، كه سهرهخوی رپیکخراوهی چینی كریكار و خهبات كردن بۆ لهناو بردنی دهولهتەكەیی و سهرهوتی پهكەى رانهگه به نیت دژی بۆرجوازیهت، بهین خو دان به دهست بهیت و بالورهی شوپشی قوناغ به قوناغ، یان ههنگاوه كانی ناماده كردنی شوپش " دپوكراسیهت" ه وه .

ئیمه ئەزاین كه خهباتكردن دژی ئاراستهى تهوژمی دژه شوپشگیز چهنده زهحمهته، له كاتیکدا كه هیچ هاوكاریهك نهیت پشتی پین به ستریت، كه توانای زیندوو كردنهوی ئەزمونه میژوو په كانی پرولیتاریای شوپشگیز پین هیزیت، كه هیچ به رهه میكی تیوری - سیاسی ئەساسی داریژراو به دهسته وه نهیت، له گهله ههموو ئەمانه شدا بپیت له باریكی سهركوتهگهری ترسناكدا .

گه به لای هه ندیکه وه مه سه له كه گه بشتن بیت به ووتنه وهی هه ندی دهر پین یاخود هه لوپست، به جوریک كه لیدوان و قول بوونه وه یان لا پپوست نهیت، وه كو ئەف و باء ووتنه وه، ئەوا به لای هه ندیکه تره وه گه بشتن بوو به وهی كه هه رچی به رهه م بیت، هه رچی بنووسریت، خوئی له خوئی دا دهر پری رپه وتیکه له خهبات، واته له خوداچرین، له ترس و نا زه مانهت . لیژه، له قوتابجانه كاندا، ووتهی كاریبه کی ناسراوی سه دهی راپردوو ئەخوینریت: " ناتوانریت بیر كردنه وه بمرینریت" . له هه مان كاتدا ئەوه فیروپین كه ئەوانه ی جوره بیروباوه رپیک، یان هه لوپستیکان هه یه ئەكوژرین، وه چینی زال ئەتوانیت ئیستغالی ئەزمون و تاقیکردنه وه و هه لوپست و بیره وه ربه كانی خهباتی پرولیتاریای جیگا جوراوجوره كانی جیهان بۆ ماوه په کی دپژر بكات به بهرژه وه ندی خوئی .

بۆ ئەوهی لیژه وه ئاگاداری ئەزمونه كانی بزووتنه وهی كریكارانی جیگا كانی ترین، وهك بزووتنه وهی كریكارانی بهر له جهنگی جیهانی په كه م له ئەله مانیدا، وه بوونی بزووتنه وه چینه په تیه كه ی ناو جهنگی ئەهلی ئیسپانیا، كه دژی فرانكو و دژی جمهوریه كان بووه له هه مان كاندا، هه روه ها بۆ ئاگاداریبون له بوونی گروپی كۆمونیستی تر، ئەمانه خوئی بوخوئی رپه وتیک بوو كه داپلوسینیكی درندنه، " له گهله گشت ئاواره یی و دهر به دهر په ك"، و جهنگیكی وهك " جهنگی مالدین" ی كرده پپوست . به م شیوه په ئاگاداری میژوو په کی نزیكی بزووتنه وه كه مان بوون كه له وه بهر پین ئاگابوون لی . شان به شانی ئەم كرداره ئیستا دلناین له بوونی زور گروپ له زور جیگای تری جیهاندا كه له دهره وهی تهوژمی سیاسی چه پی كلاسیكی دا خهباتی خوئیان به ریاكردوه، وه هه ست به بوونی زوری تر ئەكهین كه نایان ناسین و ئاگاداری چۆنیه تی خوداچرینه كانیان پین له گروپه كانی سه رمابه، كه ئەمانه به ئاستی جیاواز دهر پری هیللی گشتی خوداچرینه كانی پرولیتاریان له سیاسه تی سه رمابه .

ئەمڕۆ كه ئیمه گه بشتوین به ئاستیک كه درك به بوونی دیارده په کی به و جوره ئەكهین، مانای وان یه كه ئەم یاره ی ئیستای لاوازی و لیک دابراوان توانای گۆرانی گرتوته بهر . بهلكو به پچه وانوه، نهك هه ر ئاگاداری ئەوه پین كه له م وولات و له و وولاتی دنیا دا چی روو ئەدات، ته نانهت له وه ش ئاگادار پین كه چی رووتنه دات له م شار یاخود ئەو شار، یان گه په کی دراوسی دا . پپوسته ئەمه وا سهیر نه كریت كه هاندهره كه وستی زاین یاخود ئامانجیكی رۆژنامه گه ری یه : بۆ نمونه، له ئەرجه تین رۆژی وا هه به بهین ووچان ملوینه ها له كریكاران له بهر بهر كانیان . . . بهین بوونی ههچ جوره په یوه ندیه ك له ئیوانیادا، وه زورچار بهین ئەوهی ته نانهت ئاگاداری ئەوه ش پین كه خهبات هه به، ئەم دیارده په له زور جیگای تر هه به . گه ر ئەمه حالی خهباته فراوان و جهماره په كان بیت، ئەوا حالی په یوه ندی نیوان ئەو دهسته و گروپانه ی كه له ئەنجامی ئەم خهباتانه پیک دین باشتر نی یه .

ئىمە بىن گومانىن لەۋەي كە لەو ۋولتانهى ئىمەي لى نىشتە جىن، ھەرۈك جىگاكانى تىرى جىھان، زۇر كۆمە لەو خەباتىگىرى كرىكارى ھەن كە خەبات ئەكەن و دەپىشخەرى برەۋىن ئەدەن بەمەبەستى داپچىن لە سىياسەتى بەرە كۆرۈنە و بەكگرتن و پاشكۆپەتى لەگەل بۇرجوازىيەت دا، بەلەم ئەوانە لە ئەنجامى نەبوۋى سەرچاۋەبەكى نۆنە تەۋايەتى خەبات، ۋە لە ئەنجامى بوۋى كرىكارى قورسى بۇرجوازىيەت لە ناو بزۋوتتەۋەي كرىكاراندا ئەپوخىن، لەلەين گروپەكانى سەرمايەۋە ئەقۇزىنەۋە، ياخود بەكورتى بىن سەرۋ شۇين دەنگان نامىت.

ژمارەبەكى كەم لەوانە ئەتوان بەرگەي بەكەم لىدان بگرن، بەلەم بىن گومان پوۋبەپوۋى ئاسۋىبەكى لەق ئەبنەۋە كە ئەنجامەكەي داپرانى سىياسى و پىۋىستى تىن پەربوون بە زۇر قۇناغ و داپرىشنى سەرلەنۋى پىگاى تىكۆشانە، بەم جۇرە خۇبىنەۋە لە بەردەم دەرگايەكى داخراۋدا، پاشان دەست پىن كۆرۈنەۋە سەرلەنۋى لە سفروۋە لەسەر زۇر بابەت. بەم شىۋىبە ھەموو ئەو كىشانە ئەبنە واقىيەكى رۇژانەي گران و ۋەك لوغمىك ئەبىتە تەگەرەي بەردەمى ھەموو پىۋىبەكى خەباتى ئەو ھىزە لاۋازانە، ئەمە شان بەشانى ھەموو لىدانىكى سىياسى و ئابۋورى تر كە ئەو ھىزانە روۋبەپوۋى ئەبنەۋە.

ئايا ئەلئەرتايفىكى تر جگە لەو پىگاىە لە بەردەستدايە؟ ئايا پەربەۋەردى ھىلىكى شۇپشگىرى نۆنە تەۋايەتى، يان بەلەينى كەمەۋە ناۋەرۋىكى ئەو ھىلە، پىۋىستە ھەر بەۋ جۇرە ئەنجام بدرىت، واتە ھەنگاۋ بە ھەنگاۋ، گروپ بە گروپ، شار لەدۋاى شار، ۋولت دۋاى ۋولت، نەۋە دۋاى نەۋە؟ ئايا پىۋىستە ھەر لايەتەك بەھەمان ھەنگاۋا پىرات، ۋە بەرھەستى ھەمان كىشەكان بىكات، خۇي با بەدەم ھەمان لىدانەۋە، ۋوشەۋ رىستەكانى باش فەحس بىكات بۇ پىك ھىنانى ھەمان دەرىپىن، پاش ئەم پىگاىە دوور و درىزە، پاش ئەۋەي بەھىز بوو ۋە بوۋە "حىزب"، كۆبىتەۋە لەگەل لايەنە "ھاۋاتا" كانى تردا، يان گەر كەس نەبوو ئەۋا برەۋ بە ھىزى خۇي بدات ۋولت دۋاى ۋولت؟

ئىمە پىرومان ۋا نى بە كە ئەمە تاكە ھەلبىزاردن بىت، بەلكو پىرومان ۋايە كە بەم پىگاىە ناتوانىن شىتىكى بەكەك ئەنجام بدەن. بە پىچەۋانەۋە، پىرومان ۋايە كە تاكە ئاسۋىبەك كە پوۋى تىن بىكرىت خەباتى نۆنە تەۋايەتى بە. ھەرۈك چۈن باس كۆرۈن لە بوۋى كۆمەلگاي كۆمۇنىزم خەيالە تا تاكە ۋولتىكى سەرمايەدارى لە جىھاندا ماىت، ھەر بەۋ شىۋىبەش باس كۆرۈن لە ئىنئەرتاسىۋالىزم ئەبىتە خەيال، كا تىك كە ئەۋ ئىنئەرتاسىۋالىزم تەنھا بە رپاگەباندنى ھاۋكارى لەگەل ئەم ياخود ئەۋ خەباتى كرىكاران لە جىھاندا نىشان بدرىت، يان بە چەند دەرىپىن و دروشىكى بىقەدار دۇى جەنگە و چەكارپوۋن و ئىمپىرالىزم نىشان بدرىت.

ئىنئەرتاسىۋالىزم بەلەي ئىمەۋە تىگەبىشتن و مەبەستىكى ترە، بىرى بە لە ھەۋلدان بەمەبەستى تەجاۋەز كۆرۈن ئاستى كۆمۇنىتى ئىنسانى، چۈنكە چۈرچۈۋەي ئىنئەرتاسىۋالىزمى شۇپشى پىۋىتارىيا پىۋىستى بە بەكىتى و لەبەكدانى ھەموو تۋانا شۇپشگىرىبەكانە بە ئاراستەي داپرىشنى ستراتىجىبەكى بەكگرتۋە لەسەر ئاستى جىھان، ۋە ھەرۋەھا لايەنە پىۋىستى بە سىياسەكەشى لە پوۋى ئەۋ ئەركانەي كە بەرەۋورومان ئەبنەۋە لە ۋولت و ناۋچە جۇراۋجۇرەكانى جىھاندا.

ئاشكرايە كە ناتوانىت چارەي ئەم مەسەلەبە بىكرىت نە بەپىگاىە ۋوېستىكى پاك ۋتەمىز و نە لە ماۋەي شەۋورۋىتەكدا، ۋەنە بەكۆرۈنەۋەكى دوور و درىزى "پەردەكۆرۈن ۋ ھۇشيار كۆرۈنەۋەي زانستى" بە، ۋەك نۆنە تەۋايەتى دوۋەم ، ۋە بىن گومان زۇر لايەنى تىرش، ۋاى نىشان ئەدەن، ۋە نە بەپىگاىە "كۆكۆرۈنەۋەي ھىزى بەك بەبەكى تىكۆشەرەكان"، يان بە پىگاىە داپرىشنى "تېۋرىكى تەۋاۋەتى"، ۋە يان بەپىگاىە پىك ھىنانى "سەر كۆرۈنەۋەتى بەكى ۋا كارامە كە لەكاتى پىۋىستى خۇي دا بىتە گۆرەپانى جەنگەۋە"، ئەۋ كاتە پىۋىستەي، كە داھاۋىبەكى ھەمىشە دوورە، كە خەباتى پىۋىتارىيا دۇى سەرمايە ئىتر بۇتە خەباتىكى رۇژانەي بەردەۋام، بەلەي ئەم ئاراستە سىياسىانەۋە ئەۋ خەباتە رۇژانەي بە پىۋىستە تەۋقوت بىكرىت، يان ھەشار بدرىت، ياخود لەبەكز جىابىكرىنەۋە بۇ ئەۋەي لە كاتى پىۋىستى تۋان بەكارى

بھین، وہك هميشه واپان كردوهه، به بهرژه وهندي گروپك له له گروهه بوجوازيه كان دژي گوروييكي تر) كه به لايانه وه گوايه خراپتره، دواكه وتوو تره، فاشيست تره . . .) .

ئه گهر حيزي چيني كريكار نه وه نه يت كه نه و گروپانه دهري نه پرن و به ناو بانگيشه ي پيكهاتي نه كن له وولاتيك يان چند وولاتيكدا، نه گهر دژ بين به تيگه بشتي " حيزي چيني كريكار"، وه نه و تيگه بشته رايگه به نين كه " چيني كريكاري خو ريك خستو له چينه كه ي دا، واته له حيزه كه شي دا"، كه نه مه ياري كردن ني به به وشه، وه به ربه رچي تيگه بشتن و بيروپاكاني سوشيال ديوكرات (سالي نيزم، ترو سكي زم . . .) بدهينه وه سه بارت به حيزب وهك ده زگا به كي روشن بيران، هوشياره كان، يان جه ماوه ري كريكاران . . . هتد، يان وهك هه لگري هيلكي راسته قينه و خو پيك هيتهر به شيوه به كي ئيرادي له چوارچيوه ي وولاتيكدا، كه چاوه رچي نه وه نه كات جه ماوه ري ناووشيارو نه شماره زا به داوي كه وي ت. يان كه نيونه ته وايه تي به لايانه وه بريني به له فيدراليزمي چند حيزيك، يان حيزيك كه پهل و پوي هاويشتوه بو وولاتاني جيهان . . . هممو نه م هه لويسانه داواي خوداچرينيكي ته واوه تي و به كرده وه نه كات له گه ل هممو نه و بوچوون و هه لسوكه وتانه دا كه دژن به ئينه رناليزمي پروليتاريا، وه خو يان له خو ياندا هچ نادن به ده سته وه جگه له سلوكيكي ناسيوناليسي و به رگري كردن له وولات.

له ناو نه م تاقمه دا، له هممو يان رونتر نه وانن كه پيشخستي ري كخراوه كه يان (يا خود گروهه كانيان) وهك مه سه له به كي ناو خو يي ، يان نيشماني نه بين، نامانجيان نه ويه پيش هممو شتيك " خو يان" به هيزو پيگه يشتو بكن بو نه وي بتوان له داهاتو دا له سه تهر ي هيزه وه په يوه ندي به سن له گه ل گروهه كانى تر دا. نه م ري كخراوانه پيوسته بخري نه روو بو دژايه تي كردنيان، به تا به تي له رچي مناقشات و نو سين له سه ريان.

بهك بيننه جيهانيه كانى نه و گروهه كانى وهك با به تي " خاوه ندرتي تا به تي" به خو يان نيشان نه دريت، واته هه لسوكه وتكردني دوو روي يانه ي حوكم، سال خسته سه رسال بو كو يونه وه ي ده وري " شور شيگريه كان" له " نه ته وه يه كگرتوه كان" دا، نه مه ش هه لسوكه وته كانى پارته كانى نيونه ته وايه تي دوو هم با شترين نمونه يه تي.

ئيمه رمان وايه كه نه م ريگايه به حتمى روويه رووي كوسپ و ته گهر ي تازه و نه فسانه ي نوي مان نه كاته وه، هه له بهر نه م هو يه به كه نه يت خه بات كردن نه وه ستي نريت دژي هممو بوچوون و بهر ژه ونديه كي ديار ده ي گروهه چيني، نه و ديار ده تر سنا كه ي كه روزه نه و دابه ش كردنه دوويات ده كاته وه كه له لايه ن بوجوازيه ته وه كريكارانى له سه ر ري كخراوه وهك خزمه ت چي بازار به كان و حكومته كان، واته خسته وه به ره م هيتان و دوو باره به ره م هيتانه وه ي نه و زنده با به يه كي لي يان ده رده هيتريت.

دهر باره ي هه ندي لايه ني تر

ئيمه نازانين نه وه ي كه له پيشه وه خراوه ته روو به سه بو گه ياندي پيشناره كه مان يا خود نه، وه يان پيوست به په ربه يدياتيكي فراوانتر نه كات، به لام له گه ل نه وه شدا به پيوستي نه زانين ده ستي شاني هه ندي خالي ئيحيات بكنين. زورن نه وانه ي له داهاتو دا داواي نه وه مان لي نه كن: كه مي و تاچرا دده بهك و چون پيوسته هه ستن به خو ري كخستن له سه ر ناستي تيرواني ئينه رناسيوناليسي پروليتاريا؟ به چ جو ريك نه مه ديار ي نه كريت؟ كني پي هه له سي ت؟

پرونه لای هممووان که کس بیر له وه ناکاته وه که رۆژی له رۆژان خهبات تیکهیل بکات، یاخود تهانهت بهابنیکیش بلاویکاته وه، له گهگله وانهمی که له بهرهی دوژمندا سهنگه ریان گرتوه و تی نه کوشن. نهوش ئاشکرا به که له گهگله دوژمنی چینایه تی دا به هیچ جوریک نه ریکه و تن، وه نه چوونه ناو ریزه کانی به وه، به ههچ مه به سیک بیت، له ئارادانی به. به لام مه سه له که هه رهم هه لوسته چینایه تی به نی به به رووی دوژمندا، به لکو نه و راستی به شه که له ناو نه و گروپانه دا که بهرهی دوژمن پیک ناهین، زور جار ده مارگیری، یاخود تیروانی سه رزمیرانه ی پاک ده وری تیکه ده ری خوئی نه بینیت. واته هه له سه که وتی سیاسیه نه ی لیک جیا که ره وه، پیک هه لپرژان له سه ر " مشته ری" هاویه ش، یان گرتنه به ری هه لوسته نیشتمانی، یاخود پاراستی " قه لای تایه تی" دا پو شرا و به توندوتیژ.

ئیمه ناتوانین خو مان له وه مه سه له به بدزینه وه، له کاتی که که با به ته که پیشنیاریکی ئینه رناسیونالیستی خهباته. به لام با نه وه روون بیت که کس له ئیمه بیر له وه ناکاته وه کردار بکات له گهگله گروپیکدا که بانگیشه بو ئیونه ته وایه تی چوار، یان ماویزم، یاخود جیهانی سی بهم نه کات.

گه ر نیشانه کانی دوژمنی چینایه تی له هه ندی حاله تدا روون و ئاشکراییت، نه وا له هه ندی حاله تی تر دا شاراو به و زه حمه ته ده ست نیشان کردنی هه لوسته یکی روون له وه رووه وه، نه مه ش به تایه تی له حاله تیکدا که هه نگا و نه یت به ئاراسته ی مه به سیک که له گهگله خوئی دا پیشکوتنیکی هه لگرتوه وه زعی ئیستی یی هیژی و لیک دا بران و پرژوبلاوی به وه.

ئیمه یی گومانین له وه ی که ناتوانیت بنیاتی کومه لیک نه رکی " پرۆگرامی" بکریت که به ته واهه تی دوور بیت له کاریگه ری هه لپه رستی به وه، ته نها له حاله تیکدا، نه ویش گه ر له وانه بیت بتوانیت، که نه و نه رکانه ته نها گروپیک خوئی له گهگله خوئی له سه ری ریک بکه ویت. چونکه ناتوانین بلین که هاو پین یان یاخود گروپی تر، له م وولات یاخود نه و ناوچه ی دنیا، به هه مان شیوه گه یشتون به هه مان شت، به هه مان ئاست له خه باتدان. نه وانه له گهگله نه وه ی خاوه نی هم یاخود نه و بوچوونیش بن، گه ر هم بوچووانه به شیوه یکی فراوانیش بلاو کرایته وه له هه ندی ناوچه دا، هه مووی به ره می تا که میژوو به که که به شی که سی پیوه نی به، هه ر له و میژوو شه وه به، که له پیشه وه ده ستمان خسته سه ری، که م یاخود هه چ نازانیت له سه ری له جیگاکانی تر.

له م رووه وه سالیکی مانگرتی کریکارانی کانه کان له به ریتانیدا، که نه بووه فا کته ریک بو ده ست پیشخه ری که جیدی بو پیک هیئانی به ره به رچه دانه وه به کی کومه کی نیوان زور گروپ له جیهاندا، ته نها لاوازی سنوری ته سکی خهبات ده رنا پیت، به لکو ده بری کاریگه ری سیکتاریزم و نه و تیگه به ستمانه نه کات که له لایهن سوشیال دیموکراته کانه وه به باشی بناغه ی دا کو تراوه.

له رووی جهنگی نیوان عیراق - ئیران دا، له رووی وه زعی کریکاران له نه فه رقیای خوارودا، له بولیشیا و زور جیگای تری جیهان دا که پرولیتاریا له خه باتدا به، وه لیدان له سه ر لیدان بو رجوازه کان هه موو سه ره له دانیکی سه رکوت نه کن، به چ هه لوسته یکی، یاخود وه لامیک، گه ر بچوکیش بیت، هه ستاین له سه ر ئاستی جیهانی؟ چون رووه رووی نه و وه زعه بیسه وه؟ چون ده ست نیشانی خاله سه ره که کمان بکه یین له پیناوی راگه یاندنی داوا که ماندا، به مه رجیک بتوانیت هه ر له سه ره تا وه خوئی پارێزیت له ترسانکی که وتی هه وله که مان به ر له ده ست پین کردنی، که زینده به چال نه کریت! (چونکه یا نه بیت پیشنیاره که غامچ و ناروشن بیت، که هه موو کس " خراب و باش" به هیینی خوئی بداته قه له م، یان زور دیاری کرا و داخرا و بیت که ته نها نه وانه بگریته وه که هه ر له ئیستا وه بنیاتی کاریکی هاویه ش نه کن پیکه وه).

به لای ئیمه وه ته نها مه رجیک که بتوانین خو مان یی بناسینین هه لسوکه وته (مارسه)، نه مه ش له به شی دووه می پرۆژه که دا روون کرا وه ته وه. گه رچی هه لسوکه وتیش و هه موو لایه کانی تریش ناتوان خو یان له تا که " زه مانه تی" به ره تی به دوور بگرن که نه ویش: خهباته.

پیشنیاری ئینتەرناسیونالیستی

به ئامانجی:

به شداری کردن له وهرچه خاندنی باری ئیستای بێ هیزی و پرژوبالۆی گروهه شوێشگێیه کانی پرۆلیتاری جیهانی، وه بههیزکردنی توانای به شداری کردن له خهباتی چینایه تی دا . ههروهها بهمه بهستی، بههیزکردن و برهودان به ههلوێست و تێروانی لهیهك نزیك، بهمه بهستی رێکخستن و چڕکردنهوهی هیزیکه ئیونه تهوهیی به کگرتوو، که ئه مرۆ ئه و توانایه ههیه له گه له هه موو بێ هیزی و هه له کانی دا، ئیمه پیشنیاری ئه م خالانه ی خواره وه ئه که بێ .

1. به ره چرمانه وه به کی به کگرتوو له پرووی په لاماره کانی سه رمایه دا (بۆ نمونه دهرباره ی بزووتنه وه ی کرێکارانی کانه کان له به ریتانیا، بزووتنه وه ی کرێکاران له ئه فهریقای خوارو، دژی جهنگی عێراق - ئێران . . . هتد) : بلاوکراوه ی هاوبه ش، شالۆی کۆمۆنیستانه، لیکدانه وه ی سیاسیه، په کزبێن، په یوه ندی هاوڕێ یانه و ئاراسته دانی په کگرتوو به پرووی ئه و با به تانه ی که روو به پرووی پرۆلیتاریای جیهانی ده بنه وه .

2. به مه بهستی پیک هینانی بلاوکراوه به کی هه وال نامه یی:

أ. دهرباره ی خهباتی کرێکاران، له رێگای بلاوکردنه وه به کی فراوانی ئه و خهباتانه وه پێی توانا ده ست خسته سه ر لایه نی گرنگی خهباتی کرێکارانی جیگا جیا جیا کانی جیهان، له رێگای ناساندنیان به خهباتگێرانی جیگا کانی تر، به مه بهستی پته وکردنی بوونی ئیونه ته وایه تی پرۆلیتاریا و هاوڕێ یه تی پرۆلیتاریانه .

ب. دهرباره ی گروهی سیاسی جیاواز، نهك ته نها له سه ر ئه و لایه نانه ی که هاوبه شی بانگه وازه که ئه که ن، به لکو له سه ر ئه وانه ی که دوژمنیش، چونکه ناساندنیان فاکه ریکه ی پێویسته بۆ خهباتی به ره به ره کانی کردنیان .

ج. زیندووکردنه وه ی ئه زموونی میژوویی و دووباره بلاوکردنه وه ی ئه و به ره مه مانه ی که خهباتی پرۆلیتاریای جیهانی به ره مه می هیناون له ماوه ی خهباتی دووردریژی پرۆلیتاریادا دژی سه رمایه وه هه موو میژووی چه وساندنه وه .

3. په ره پیدانی ووتوژی تیۆری و سیاسی له نیوان لایه نه جیاوازه کانی بزووتنه وه که به ئاراسته ی پیک هینانی هه لوێست و تێروانیکی په کگرتوو، وه وهك به شداری کردنیك له په ره پیدانی هه لوێستیکی سیاسی شوێشگێرانه ی په کگرتوودا .

له نیوان ئه وانه ی که نهك ته نیا دهر به ی ئه م کومه له خاله ن، به لکو خۆیان ئه بینه وه به شیوه به کی کرداری له ئاستی کرداریکی په کگرتوودا و تی ئه کوشن بۆ پیشخستی ئه م بانگه وازه - به تابه تی خالی به کی ئه م بانگه وازه ی "خهباتی هاوبه ش" . . له نیوان ئه مانه دا پێویستی به کی سه ره کی به که لیدوان و موئافه شاتی به مه به ست پیک به تیریت .

4. رێکخستی جیهانی گه باندنی شت به به کزی، ئه مه ش داوای پیک هینانی تۆریکی خوێش دهستی ئال وگور و ها تووچو ئه کات، که بنکه به کی ماددی پیک ئه هینیت بۆ خالی حه وت .

5. بوونی گوڤاریکی جیهانی ، نەك وەك دەرزى دان لە نووسین و ھەلوئىستى جیاوازی گروپەکان . بەلكو وەك پيويست بىتە چەككى پتەوکردنى خەبات و چالاكى ھاوبەش ، لە پیناوی دامەزراندن و بلاوکردنەوێ ھەلوئىستى ھاوبەش ، ھەر وھا و بىن گومان ، بە تامانجى پەرەدان بە مناقەشائى عەلەنى پيويست كە پەيوەست بىن بە بابەتى زىندووێ ئەركەكانى ئەمرۆى خەباتەو ، لەسەر ئەو چالاكیانهى كە بپاردراون ، ھەر وھا لەسەر بابەتى "كراوھ" ، كە بە كۆمەكى رىك ئەكەوین لەسەر گرنكى يەكلاکردنەوێیان .

6. لە چوارچۆی رىكەوتنى ھەموو لایەنەکاندا ، ياخود تا ئەو راددەيەى كە رىكەوتنى يەكگرتوو بوو ئەدات ، رىكا بديت بە بەشدارى كردنى گروپەكانى تر لە بلاوكراوھكاندا ، وە بە پىچەوانەشەو . وە ھەر وھا بلاوكردنەوێ نووسى لایەنەكانى تر كە راي خويان ئەدەن لەسەر ئەم پرۆژەيەو لەسەر بابەتەكانى تر .

7. ھەولدان بۆ پىك ھىنانى لىدوانىكى "ناوخواى" ھاوبەش ، نەك تەنھا لە چوارچۆی گتوگوى "رەسى و ئاشكرای" نيوان ئەم گروپ و ئەو گروپ ، بەلكو ھەر وھا بۆ برەودان بە ووتووێزى نيوان كۆمىنستەكان لەسەر ئەو بابەتەكانى كە "لەرۆن" .

تەواوى چالاكى و بپارە جوړبەجوړەكانى ئەو گروپانەى كە بەشدارى ئەكەن پيويستە بەشيوەى رىكەوتنىكى ھاوبەش ئەنجام بديت ، واتە بەشيوەيەكى كۆمەكى .

ئەم داوايە ئاراستەى كى كراوھ؟

1. ئەوانەى كە لە جیهاندا بە خەباتى رۆوھپرووونەوێ ھىرشەكانى سەرمایە ھەل ئەسن ، دژى جەنگە ئىمپىريالىستەكان ، ياخود نيوان گروپە بۆرجوازيەكان ، دژى ھەموو چوارچۆيەكى بۆرجوازي (جا رەنگە و شيوەى ھەرچۆنك بىت) ، وە تامانجيان بىيات نانى دكتاتۆريەتى پرۆليتارىايە دژى بۆرجوازيەت ، پەيوەندى كۆمەلایەتەكەى ، دژى ھەموو جوړەكانى چەوساندنەو .
2. ئەوانەى كە پشتگىرى ئەم لایەنى بۆرجوازي ناكەن دژى ئەو لایەنى تر ، ئەوانەى كە نەبەرگى لە ھاوبەبىائى چىنايەتى ئەكەن ، وەنە ھاوبەشيشن تايادا ، بەلكو لەخەباتدان دژى ھەموو بۆرجوازيەت .
3. ئەوانەى كە لەكردەویدا ئەو ئەگەين كە كريكاران "نیشتمان" يان نى بە ، كە ئەمەش تەنيا ئەو ئەگەينەت كە پرۆليتارىا ناتوانىت بەرگى لە شتىك بكات كە نى يەتى ، بەلكو ھەر وھا ئەو ئەگەينەت كە پيويستە لەسەرمان و "ئەتوانىن" بەشدارى لە خەباتى شوړشگىرى و ئەو ئەركەندا بەكەين كە لە وولاتان و جىگا جياجياكانى جیهاندا سەر ھەل ئەدەن ، لەگەل ئەو شدا كە بە بۆچوونى بۆرجوازيەت ئەو بەشدارى كردنە ، ياخود "تدخل" ، وا لەقەلم بديت كە رەوانەكردنە (تيدير) ، ياخود دەستدرىزى كردنە دژى "مافى نەتەوكان لە ديارى كردنى چارەنووسياندا" . ئەو ياسايەى كە ھەموو جارى بەرزكراوھتەو لەكاتىكدا كە پرۆليتارىاي شوړشگىرو ھىزە پيشرەوەكەى ھولى بەھىزكردنى يەكىتى نيونەتەوايەتى داوھ دژى دوژمنى يەكگرتويان ، ئەو مافەى كە شەقى تىن ھەلدراوھ كاتىك كە مەبەست ئەنجام دانى داپلوسىن و لەناوېردنى بزوتنەوێ شوړشگىرى بوو .
4. ئەوانەى خەبات ئەكەنە دژى سياسەتى "بەرگى كردن لە ئابورى نیشتمانى" ، لە مەنھەجى پەرەپيدانى ئابورى ، دژى "قوربانى دان بۆ چارەسەركردنى ئەزمە" . ئەوانەى كە بۆرجوازيەت ناتوانىت سياسەتى پەرەپيدانى ئابورى و بەرگى نیشتمانيان

دەرڅار د بات، هه تا له و کاتانه شدا که " وولاته که بیان " روپه پرووی هیژسی ئابووری و سهربازی و سیاسی دهره وه بۆته وه .
ئهوانه ی که بهرده وام له خه باتدان دژی هممو هیژسی بۆرجوازی له ناو وولات و له دهره وه دا .

5. ئهوانه ی که خه بات نه کن دژی هیژی ئابدیولوجی بۆرجوازی، که هه ولی به سته وه ی پرولیتاریا ئهدات به ئابووری و سیاسه تی دهوله تی نه ته وه یی به وه ،
وه هه ولی چه ک کردنی پرولیتاریا ئهدات له ژیر ناوی " واقع که نه وه هه ل نه گریت " ، یاخود " سیاسه تی " له دوو درنده به نه وه یان هه ل بژیره که سه لامه ت
ته " .

6. ئهوانه ی که " گۆپینی " ، یاخود " گرتنه خوی " نه قابه کان به نه رکی خویان نازان، به لکو به پیچه وانه وه ، نه قابه به ئامرازیک و دامه زراوه یه کی
بۆرجوازی و دهوله ته که ی نه زانن . له بهر نه وه هیله نه قابه به هه یج جۆریک نه دهره یی بهرژه وه ندی ده ست به جی و نه بهرژه وه ندی میژووی پرولیتاریا به ،
هه رواش دووره له وه ی که هه تا به ریکه ویتیش بیت خوی بینته وه له پروگرامی شوپشگی پرولیتاریا دا .

7. ئهوانه ی که ریپکن له سه ر نه وه ی که به یک له نه رکه کانی زه مینه ی خه بات بهرده وامی دانه به شه ری دژیه تی کردنی نه وه هیله ی که ئاراسه تی
هاوپه یماینی چینه تی هه ل نه چنیت، نه وه هیله ی که نه قابه بهرگری لئ نه کات . ئهوانه ی که سوورن له سه ر دژیه تی ته وای ئیوان نه قابه و چینی پرولیتاریا .

8. ئهوانه ی که له سنووری توانایاندا به شداری پته وکردنی هممو هه ولیکی " گه ر چی لاواز و پچووکیش بیت " خو ریپکنه ستی پرولیتاریا نه کن دژی
سه رمایه ، له ریگای په ره پیدان و گشتی کردنه وه و بۆچوونی خه باتی به ره ره کانی کردنی سه رمایه .

9. ئهوانه ی که به ره به خه بات نه دن دژی هممو کرده وه داپلوسینه ره کانی سه رمایه ، جا چ نه وه کرده وانه ی به ریگای هیژی سهربازی
به سمی " حکومی " به وه نه نجای نه دن، یاخود نه وانه ی به ریگای هاوری مه دنه کانیانه وه ، چ چه پ بیت یاخود راست . نه وانه ی که به پی توانایان
هه ولی پته وکردنی هاوپه یماینیانه نه دن له گه ل گروپه کانی تری هاوری یاندا که دوو چاری داپلوسین بوونه ته وه .

10. ئهوانه ی که له خه باتاندا دژی بۆرجوازیه ت و سیسته مه که ی، ته نها چه کیان ئاراسه تی شیوه به ک، یاخود ئاراسه ته یه کی دیاری کراوی سه رمایه
ناکن، واته (لایه نی زیاتر درنده تری بۆرجوازی، سهربازی . . . هتد) ، وه بهرگری ناکن له دیوکراسیه ت و خه بات کردن بۆ بهر فراوان کردنی .

11. هه ر به و مه به سه و له پرووی سه نگه رگرتی بۆرجوازیانه ی فاشیزم / دژه فاشیزم دا، له خه باتدان دژی سروشتی چینه تی بۆرجوازیانه ی جیهانی
دیوکراسی و دژه فاشیزم، وه له خه باتدان بۆ له ناویردنی دهوله تی بۆرجوازی، جا گرتنه یه له ژیر چ هیلیکدا بیت، به مه به ستی له ناویردنی سیسته می
کاری کری گرتنه له سه ر ئاستی جیهانی ، له ریگای له ناویردنی کومه لگای چینه تی و هممو جۆره کانی چه وساندنه وه وه .

12. ئهوانه ی که ئینه رالیزمی پرولیتاریا به لایه نه وه له سه ر و هممو شتیکه وه بریتی به : له خه بات کردن دژی بۆرجوازیه ت له هه ر جیگایه ک روپه پرووی
نه بیته وه ، له ریگای هه ره سپه یانی (انه زامی) شوپشگی له کاتی جه نگدا ، که بریتیه له جه نگی شوپشگی پرولیتاریای جیهانی دژی
جه نگی بۆرجوازیه ت، واته شوپشه که ی .

13. ئهوانه ی بریایان وایه ، له گه ل بۆچوونه جیاوازه کاند دهراره ی حیزب، که حیزی پرولیتاریا یان ئینه راسیوالیستی به یاخود نی به .

14. له کۆتای دا، نه وانه ی به پی هیژوو مه رجی خه باتان نه رکه کانیان له خه باتاندا دژی بۆرجوازیه ت و دیاری نه کن که دهره یی دوو ئاراسه تی به ره تی
بیت:

أ. تاودانی پیشخستی سه ره خوی چینه تی پرولیتاریا ،

ب. به شداری کردن له بنیات نان و بهر ویدانی نه هجی ئیونه ته وایه تی پرولیتاریا و حیزبه جیهانه که ی .

واته له گه ل نه وه ی که مه رجی ئایه تی خه بات، هۆکاره کان، نه رکه نه وه لویه کانی خه بات له جیگایه که وه بۆ جیگایه کی تر بگۆریت، به حوکمی
بوونی سه رمایه و بزووتنه وه ی کومونستی که به شیوه ی جیاجیا سه ره له ئهدات، به لام ئاسۆ و ئامانجی ته نها به کیکه ، نه ویش پیک هاتی پرولیتاریا به وه ک
چین، وه ک هیژسی جیهانی بۆ له ناویردنی سه رمایه ی جیهان .

چه ند روونکردنه وه یه ک: .

پرومان وايه كه زور زارووه و دهرېږين پېويست به چا ككردن يا خود ته او كړدن نكهن . به دنلياي يه وه ئيمه نه ها تووښ سهرتاپا له و لايه نه وه بهرگري له پيشناره كه پكهن ، به لكو نه وه گرنه له لمان هيلي گشتي پيشناره كه به . له سهره تا دا ، له خيلاي مناقه شه كه كانماندا دهر ياره ي باري سهر دم و چوښه تي هه ولدان يو ده ست پښ كړدن له پيناوي وهر چه ر خاندني هم باره ئي ستادا ، هه ندي هاوري تارادده په ك يښه واي يان دهر يږي ، به تايه تي چوښه تي پيشوازي ليكردني بانگه وازه كه و تواناي به جښه هيناي . زور باش پرومان وايه كه له رووي په لاماري رور له دواي رور بوزجوازيه ت دا دزي پروليتاريا ، دزي هه وله كاني (كه زور جار لاوازي و يښه وايي نه دن به ده سته وه) يو دوزينه وه ي چاره په ك يو باري خه بات ، به رووي جهنگي نيوان بوزجوازيه كاندا ، به رووي كوشتاري به رده وامي نافرته و پياوو مندل و پيري كړي كارد ، سياسته تي سيكتاريزم ، ناراسته يي ده سه لاي ، " سياسته تي ده ست به رداريوون له نركه كان به نوي نه وه كه له دها توو دا يه يښه وه سهر يان " ، سياسته تي بهرگري كړدن ، به هرجوريك بووه ، له باري ئي ستاي بزووتنه وه كه ، ئه مانه هجښه جښه گاي ني به له لاي ئيمه .

ده ست نيشان كړدن و تيگه پيشته له باري ئي ستا نه يا له په ك ريگاوو ته تويته خو ي دهر يږيت ، ئه ويش به مه به ستې به ده ست هينانه وه ي زمينه ي وون بوو ، ووزال بوون به سهر يښه په كاندا .

يو هم مه به سته پيوسته ئيلتراميكې هاويه ش بخريته روو يو گورانكاره كي راديكالي په يوه ندي جهاني نيوان شورشيگريه كان ، واته تيپه ر كړدي په يوه ندي ساكاري تالوگري نامو نو سراو (كه زور جار نه مش بووني ني) ، به ره و وهرگرتي هه لوئستي په كرتو له رووي هيزشي بوزجوازيه تدا دزي پروليتاريا ، به ره و هه نگانان به مه به ستې به جښه هيناي په يوه ندي كه پيوست كه بتويته هيلي ووردبوونه وه و مناقه شات له سهر نه و باسانه ي كه پيوست يو به هيز كړدي مه نه جښه ها به شي خه بات .

به كيك له و " پرسيارانه ي " كه پرورزه په كي بهم جوړه ئه يان هينته تارووه ، نه وه به كه : به چ جوړيك هم بهرنامه به جښه به جښه بكريت ؟

ئيمه ده ست نيشاني پيښه خال نكهن ، گهر لاي هه موان په سه ند بيت ، يو چوښه تي ريگخستي جښه به جښه كړدي هم بانگه وازه . ئيمه بانگيشه ي نه وه نادمين كه وه لاي هه موو پرسياره كان ، يا خود كيشه كانمان بدنه وه ، به لكو ته نها ئيلتراميك نيشان نه دمښ به خه بات له پيناوي به دي هيناي دا .

* تاشكرايه كه يو نه وه ي زامني به دي هيناي نركيك بكريت ، يا خود دنلياي به دي هيناي خيزاي هه ندي كردار بكريت ، پيوست به به كرتيښي راسته وخو نه كات . به لام ئيمه رمان واني به كه به يښه نه وه ئير هيجمان يو نه كرتي ، به تايه تي له مرودا ، به لايه ني كه مه وه يو ئيمه كه نيشه جښه هم ناوچه يي جهانيښ .

* له ئي ستادا هيج توانايه كي وا نايښي كه بتواني كو بوونه وه په كي جهاني پيك به يښي ، سه فه ر كړدن يو ئيمه (له رووي تابوريه وه) فه ده غه به . سه فه ريك به دريواي هه شت هه زار كم نه كاته كرتي پانه مانگانه (زياتر له بيست مانگه ، گهر به و رادده نزمه وهرې گرين كه له لايه ن ده وله نه وه دياري كراوه) .

* يو به ئيمه واي نه يښي كه له هه نگاوي په كم دا ، په يوه ندي وناگاداريون و مناقه شات ، له نيوان هاوري يان له نه ورويا و هاوري يان له دهره وه ي نه ورويا ، به ريگاي نامه و نووسين ناردن يو په كرتي نه نجام بدرت .

يښه گومان هم نه گهره به دوامان نه خات ، سه رگرتي كاره كانمان گرانتر نه كات ، به لام نه وه ناگه به نيته كه ده سه وه ستان بوه ستين (يو ناگاداري ، گه پيشتي نامه په ك له نه وروياوه پانه تا بيست رور ئه ووت ، ئه ويش نه گهر مانگرتن له تارادا نه بيت) .

* باري تاسايش (نه وه ي باوه يي به شه رعيته هه به ، هه ر ته نها كه ريكي به ره لاي ني به و بهس ، به لكو هه په شه به كي گه و ره به له سه ر شورشيگريه كان) ديسانه وه كوسپيكي تره ، به لام نه توانرته وه پيوسته چاره سه ر بكريت .

* هه ره وها زمان ته گهره به كي تره . له لايه ن ئيمه وه تاكه زمانيك كه بتواني پيښه نووسين ئيسپاني به . هه ندي هاوري مان به گران نه توان ئي تالي و ئينگيزي و پرتوغالي بخوښنه وه . هه ندي هاوري تر له ريگاي زور كړدن له خو يانه وه نه توان فه رنسي تي بگن ، به لام به لاي نه له ماني دا هيج نكريت . زمانه كاني تر لاي ئيمه " بوونيان ني به " .

لهېر هم هڅه ، نو شانې که به ئېسپانی پیمان ته گات جياوازی نه پیت له رووی بالاو کړدنه و په يانه وه له چا و زمانه کانی تر دا .

يو کونای هينان بهم دهست پېشخه ريه ، نه وهی بنه ربه تی بوو خراوه ته به ردهم نه وانه ی به گرنه گيه وه به ته نگه بابه ته که و رېککه و تن له سه ری دین .
له داها تو دا نه و لایه نانه ی که په یوه نده به بابه تی " رېکخسته وه " به ده ستیان نه گات ، واته چو زیه تی بینمان بو جیه جی کړدنی بانگه وازه که و پیک
هینانی پروژو که .

نهمه ش ناو نېشانه که مانه بو نه وانه ی په یوه نديان پيو نه کن :

فېبرواری 1986